

Dosarul nr. 2ra-1577/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul Fălești (jud. O. Ciumaș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ala Carp, reprezentată de avocatul Mircea Carp

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Alei Carp împotriva Primăriei com. Risipeni r-nul Fălești cu privire la anularea dispoziției de concediere, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului moral și prejudiciului material

împotriva deciziei din 14 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Ala Carp, admis apelul declarat de Primăria com. Risipeni r-nul Fălești, casată integral hotărârea din 16 ianuarie 2020 a Judecătoria Bălți sediul Fălești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 18 noiembrie 2019, Ala Carp a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei com. Risipeni r-nul Fălești cu privire la anularea dispoziției de concediere, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului moral și prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a invocat că prin dispoziția nr. 30 din 20 noiembrie 2017, a fost angajată în funcția de director al Casei de Cultură din sat. Risipeni r-nul Fălești.

Tot la această dată, cu angajatorul Primăria com. Risipeni r-nul Fălești, în persoana primarului Dmitri Mosoreti a fost încheiat contractual de muncă nr. 02 pe un termen nedeterminat, iar munca/funcția prestată conform acestuia este de bază.

A menționat că pe parcursul exercitării funcției, și-a îndeplinit obligațiile de serviciu corespunzător, nu a avut careva abateri disciplinare, iar la momentul de față este aptă ca să dețină și să exercite funcția în continuare.

A comunicat că la 1 iulie 2019, a fost chemată în audiență la sediul Primăriei com. Risipeni r-nul Fălești, în biroul primarului, unde era prezent acesta și contabilul șef Dora Rusu, care i-au spus că în primărie nu există mijloace financiare ca să-i achite salariul și din acest motiv să-și dea demisia și să-i aducă la cunoștința

dereticătoarei casei de cultură Svetlana Rusu ca și dumneaei să își dea demisia din proprie inițiativă.

În discuție primarul i-a reproșat că primește un salariu prea mare și că dacă consiliul local ar fi hotărât să primească un salariu de două ori mai mic ea deja ar fi primit salariul pe un an întreg.

De asemenea, contabilul șef Dora Rusu i-a spus că funcția sa nu merită să fie remunerată într-o asemenea mărime, deoarece contabilul lucrează mai mult și primește aproximativ același salariu.

Cu aceasta nu a fost de acord, i-a transmis despre solicitările primarului și dereticătoarei Svetlana Rusu, care la fel a refuzat să își depună demisia.

Ulterior, dereticătoarea casei de cultură a fost chemată la sediul primăriei, unde contabilul șef Dora Rusu a insistat ca Svetlana Rusu să scrie cerere de demisie, să-i transmită și dânzei să scrie o asemenea cerere.

La 22 iulie 2019, deși era în concediu medical, a fost rechemată din nou de către primar, fiindu-i solicitat repetat să-și depună demisia dintr-un nou motiv și anume, că casa de cultură peste două săptămâni intră în reparație și că activitatea acesteia va fi suspendată, deși activitatea casei de cultură nici până în prezent nu a fost suspendată și nu a intrat în reparație.

La 17 august 2019, a ieșit din concediu medical, iar la 19 august 2019, fără un preaviz, prin decizia nr. 15, a fost concediată din funcția de director al Casei de Cultură din sat. Risipeni r-nul Fălești, de către primarul Dmitri Mosoreti în temeiul art. 29 și 32 alin. (1) din Legea administrației publice locale, cât și în temeiul art. 86 alin. (1) lit. y¹) Codul muncii.

A specificat că angajatorul, la momentul de față și în momentul concedierii, în cadrul unităților primăriei, are și avea angajați mai mulți salariați, care dețin statutul de pensionar pentru limită de vârstă.

A invocat dezacordul cu decizia nr. 15 din 19 august 2019 cu privire la concediere, considerând-o absolut ilegală și abuzivă, care încalcă demnitatea umană, dreptul la muncă și libertate de a exercita acest drept într-o funcție dorită și deținută, dreptul la ocrotire și respectarea persoanei.

Mai mult ca atât, actul de concediere este unul discriminatoriu, comportând un caracter diferit, de excludere arbitrar și restrictiv, a dreptului la muncă pe care-l deține în comparație cu persoanele care au atins vârsta de pensionare și nu și-au exercitat dreptul la pensie (persoanele care nu au statut de pensionar pentru limita de vârstă), cât și față de persoanele care și-au exercitat acest drept și au statut de pensionar pentru limită de vârstă, persoane care nu au fost concediate din aceste motive, exercitându-și funcția și dreptul la muncă în continuare spre deosebire de dânsa care, deși deține vârsta de pensionare și exercitându-și dreptul la pensie a fost concediată după acest criteriu (practică care o are inclusiv și pârâtul).

A mai notat că a informat angajatorul despre faptele deținerii a două împrumuturi bănești de la bancă, că în familie este unicul membru care are venituri, deși cu anumite probleme de sănătate este aptă de muncă și încadrată în câmpul muncii, că are obligația de întreținere a mamei grav bolnave și a soțului, însă acesta a tratat situația dată superficial și discriminatoriu.

Astfel, prin decizia de concediere i-a fost discreditată onoare, demnitate, reputație profesională, cauzându-i suferințe psihice, cât și diminuată calitatea vieții, iar prejudiciul moral este unul deosebit de mare.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1, 16, 43, 54 din Constituția Republicii Moldova, art. 39, 85, 166-167 CPC, art. 2, 5, 8, 10, 86, 86, 89, 90, 258, 348-356 Codul muncii, art. 1-3, 7 din Legea cu privire la asigurarea egalității, art. 2, 6 din Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, art. 1 lit. a) și b) din Convenția ONU privind discriminarea în domeniul ocupării forței de muncă și exercitării profesiei, art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 1 din Convenția Organizației Mondiale a Muncii nr. 111 privind discriminarea în domeniul ocupării forței de muncă și exercitării profesiei, art. 24 lit. a) din Carta Socială Europeană revizuită și art. 1, 6 lit. a) din Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

A solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal, discriminatoriu și anularea dispoziției de concediere nr. 15 din 19 august 2019, restabilirea în funcția de director al Casei de Cultură din sat. Risipeni r-nul Fălești, repararea prejudiciului material în mărime de 27 262,72 de și prejudiciului moral în mărime de 25 000 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 ianuarie 2020 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești, a fost admisă acțiunea.

A fost anulată dispoziția nr. 15 din 19 august 2019 emisă de Primarul com. Risipeni Dmitri Mosoreti cu privire la concedierea Alei Carp din funcția de director al Casei de Cultură din sat. Risipeni.

A fost restabilită Ala Carp în funcția de director al Casei de Cultură din sat. Risipeni r-nul Fălești.

A fost încasat de la Primăria comunei Risipeni r-nul Fălești în beneficiul Alei Carp salariul pentru absență forțată de la locul de muncă pentru perioada 19 august 2019 - 16 ianuarie 2020 în sumă de 27 262,72 de lei și prejudiciul moral în sumă de 10 000 de lei.

În susținerea soluției emise, prima instanță a reținut că pârâtul nu a demonstrat în instanță că reclamanta, odată cu atingerea vârstei de pensionare nu ar corespunde funcției deținute sau că la acel moment existau potențiali candidați la funcția dată din rândul persoanelor care nu au atins vârsta de pensionare.

A constatat prima instanță că în privința reclamantei nu au fost inițiate proceduri disciplinare sau alte investigații care să indice la necorespunderea profesională a acesteia funcției ocupate.

Totodată, prima instanță a stabilit că prin decizia nr. 175/19 din 18 noiembrie 2019 (§ 14), Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a constatat că eliberarea Alei Carp din funcție în temeiul art. 86 alin. (1) lit. y¹) Codul muncii, a constituit discriminare pe criteriu de statut de pensionar, fiind recomandat Primarului com. Risipeni r-nul Fălești să nu admită desfacerea contractului individual de muncă în temeiul art. 86 alin. (1) lit. y¹) Codul muncii în mod arbitrar, ci doar în situațiile când există o justificare obiectivă și rezonabilă.

Astfel, prima instanță a ajuns la concluzia că dispoziția nr. 15 din 19 august 2019 emisă de Primarul com. Risipeni r-nul Fălești Dmitri Mosoreti cu privire la concedierea Alei Carp din funcția de director al Casei de Cultură din sat. Risipeni r-nul Fălești este necesar a fi anulată.

Luând în considerare că dispoziția de concediere a reclamantei nr. 15 din 19 august 2019 a fost anulată, prima instanță a admis cererea de chemare în judecată și în partea ce ține de restabilirea Alei Carp în funcția de director al Casei de cultură din sat. Risipeni r-nul Fălești.

Totodată, având în vedere că a fost constatat faptul concedierii ilegale a Alei Carp, pârâtul urmează a fi obligat să-i compenseze salariul pe care aceasta nu l-a primit pentru perioada 19 august 2019 - 16 ianuarie 2020 în sumă de 27 262,72 de lei.

La fel, prima instanță a considerat că este întemeiată și pretenția reclamantei cu privire la repararea prejudiciului moral, considerând că va aduce o satisfacție echitabilă Alei Carp încasarea de la Primăria com. Risipeni r-nul Fălești a compensației pentru paguba morală în sumă de 10 000 de lei.

Prin decizia din 14 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Ala Carp, admis apelul declarat de Primăria com. Risipeni r-nul Fălești, casată integral hotărârea din 16 ianuarie 2020 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a apreciat critic poziția Alei Carp precum că a fost concediată ilegal, deoarece contrar prevederilor art. 264 Codul muncii, nu ar fi fost preavizată în scris fiind conducător al unității – director al Casei de Cultură Risipeni și nu i-a fost achitată compensarea de 3 salarii medii lunare.

A considerat instanța de apel că prevederile art. 264 Codul muncii nu sunt aplicabile speței date, deoarece Ala Carp potrivit contractului individual de muncă nr. 02 a fost angajată în funcția de director al Casei de Cultură din sat. Risipeni r-nul Fălești, pe durată nedeterminată, prin urmare, primăria nu era obligată să o preavizeze, or art. 264 Codul muncii reglementează încetarea raporturilor de muncă cu conducătorul unității, angajat pe un termen determinat.

Astfel, instanța de apel a menționat că la caz dreptul angajatorului la concedierea Alei Carp a apărut din momentul când ultima a obținut statut de pensionar.

În aceste circumstanțe, a conchis instanța de apel că dispoziția nr. 15 din 19 august 2019 emisă de Primăria com. Risipeni r-nul Fălești, prin care au fost încetate raporturile de muncă cu Ala Carp în baza art. 86 alin. (1) lit. y¹) Codul muncii, este una legală, or după cum rezultă din materialele cauzei, Ala Carp avea statut de pensionar la data concedierii, iar desfacerea contractului individual de muncă pe acest temei este dreptul angajatorului, care apreciază deliberativ oportunitatea încetării raporturilor de muncă cu salariații ce dețin statutul de pensionar pentru limită de vârstă.

Reieșind din faptul că dispoziția nr. 15 din 19 august 2019 emisă de Primăria com. Risipeni r-nul Fălești este legală și întemeiată, instanța de apel a evidențiat că urmează a fi repinse pretențiile cu privire la restabilirea în funcția deținută anterior,

precum și achitarea salariului pentru lipsa forțată de la locul de muncă și a prejudiciului moral, fiind subsecvente cerinței de bază și nu au temei juridic.

La 18 septembrie 2020, Ala Carp, reprezentată de avocatul Mircea Carp a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

A considerat că concedierea ei prin decizia intimatului este una discriminatorie, aceasta comportă un tratament mai puțin favorabil în exercitarea dreptului la muncă de către aceasta.

Actul de concediere este unul mai puțin favorabil și diferit datorită faptului că dânsa, în calitate de salariat cu statut de pensionar pentru limită de vârstă a fost concediată de către intimat în calitate de angajator, spre deosebire/comparativ cu celelalte persoane cu statut de pensionar pentru limită de vârstă cu care Primăria com. Risipeni r-nul Fălești a continuat raporturile de muncă.

Astfel, unicele probe care ar putea demonstra că decizia de concediere este temeinică, nu este discriminatorie și a urmărit un scop legitim sunt prezentarea actelor care ar demonstra că intimatul în calitate de angajator a avut același comportament față de toți salariații cu statut de pensionar pentru limită de vârstă sau că la funcția respectivă a pretins un tânăr specialist care nu-și putea găsi un loc de muncă conform calificării.

A menționat că intimatul nici în cadrul primei instanței, nici în cadrul instanței de apel nu a prezentat asemenea probe.

La fel, a considerat că decizia de apel și dispoziția de concediere contravin Hotărârii Guvernului nr. 406 din 2 iunie 2014 și pct. 51, 52, 56 din Anexa nr. 1 la aceasta, încalcă dreptul la muncă și principiul egalității și nediscriminării, ceea ce constituie încălcări a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fapt ce contravine prevederilor Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului art. 1 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

A învederat că instanța de apel în decizia contestată a făcut referire la art. 4 din Convenția cuprindere la încetarea raporturilor de muncă din inițiativa patronului, adoptată la 22 iunie 1982 și la art. 1 pct. 2 din Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 111 din 25 iunie 1958, care însă nu sunt aplicabile prezentului litigiu, deoarece la baza emiterii deciziei de concediere nu a stat vreun motiv legat de capacitatea sau conduita lucrătorului, cerințele operaționale ale întreprinderii, instituției, serviciului, careva condiții speciale sau calificări profesionale, la baza deciziei de concediere a stat doar statutul de pensionar pentru limită de vârstă al salariatului.

A considerat eronată concluzia instanței de apel precum că angajatorul poate concedia salariatul ținând cont doar de prevederile art. 86 alin. (1) lit. y¹) Codul muncii, deoarece angajatorul urmează să aplice respectiva normă juridică uniform în coroborare cu normele juridice naționale și internaționale care interzic discriminarea, nu arbitral.

La 30 octombrie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Primăria com. Risipeni r-nul Fălești a depus referință la recursul declarat de Ala Carp, solicitând considerarea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 22 iulie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 134), fiind recepționată de către recurentă la 24 iulie 2020, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 136).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 18 septembrie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ala Carp, reprezentată de avocatul Mircea Carp, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ala Carp, reprezentată de avocatul Mircea Carp, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ala Carp, reprezentată de avocatul Mircea Carp urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ala Carp, reprezentată de avocatul Mircea Carp.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu